

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 29 Kasım 2012
Sayı: 669

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 27.11.2012

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adalet - Plan ve Bütçe			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	13 Aralık 2012		E. No: 2/1035	
Ysn.Üzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gr. Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK. LİĞİ
30 KASIM 2012
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
30 KASIM 2012
No : 159420

GENEL GEREKÇE

5393 Sayılı Belediye Kanununun 15. Maddesinin son fıkrasına göre; “Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.”

İcra İflas Kanunun 82. Maddesinin 1. Bendine göre; devlet malları haczedilemez. Zira kanun devlete karşı icra takibi yapılmasını yasaklamamış, ancak icra takibi içinde yer alan bir işlemin yapılmasını, yani devlet mallarının haczini yasaklamıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay da devlete karşı icra takibi yapılabileceğini belirtmiştir. İçtihatlarda “ilam gereğini yapmayan devlet aleyhine İcra Kanunu hükümleri uyarınca infaz edilemeyeceğinden söz edilerek takibin durdurulması yasaya aykırıdır.” denilmektedir.

Ayrıca İdari Yargılama Usulü Kanunun 28. Maddesinin ikinci fıkrasına göre, tam yargı davasında alınan kararlar genel hükümler çerçevesinde infaz ve icra edilecektir. Bu hüküm de açıkça devlete karşı hem icra takibi yapılabileceğini hem de bunun infaz edilebileceğini ifade ediyor. Dolayısıyla devlet mallarının haczedilmemesi konusunda ileri sürülen, devletin kendi kudretini kendisine karşı kullanmasının mümkün olmayacağı gerekçesi, doğrudan kanun hükmüyle ortadan kaldırılmıştır.

Devlet mallarının haczedilmezliğinin, devlete tanınan bir imtiyaz olduğu, haczedilmezliğin devlet malları için bir hak olduğu belirtilmiştir. Devletin borcunu geciktirmeksizin ödeyeceği varsayılmaktadır. Ancak bu beklenti gerçekleştirilmemektedir. Mahkeme kararına rağmen devletin borcunu ödemediği görülmektedir. Diğer açıdan devlet borcunu öderse zaten haczedilmezlik korumasına ihtiyaç kalmayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin mülkiyet hakkını garanti altına alan 1 No’lu Ek Protokolün 1. Maddesine göre; “Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.”

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 18 Aralık 2007 tarihli Abidin Şahin / Türkiye Davası kararında; “Belediye bütçesinin yeterli olmaması nedeniyle gerekli ödemeyi yapmadığını, bunun 1 Nolu Protokol’ün 1. maddesinin 2. paragrafı kapsamına girdiğini ve bu nedenle, mahkemece ödenmesine hükmedilen borcun ödenmemesi için gerekçe oluşturduğunu ileri sürmüştür. AİHM, icraya konu edilebilirliği yeterince ispat edildiği takdirde bir «alacağın» Ek 1 no’lu Protokol’ün 1. maddesi çerçevesinde bir «mülk» teşkil edebileceğini yinelemektedir. İslahiye İcra Mahkemesi’nin 6 Aralık 2001 tarihli kararı, başvuranın alacağını icra ile takip edilebilir kılmıştır. Karar, itiraz edilmemesi nedeniyle kesinleşmiştir ve icra takibi başlatılmıştır. Kendisine taksitler halinde ödeme yapılmasını kabul etmeyen başvuranın, kararın kendi lehinde ifa edilmesini sağlayamaması, 1 Nolu Protokol’ün 1. maddesinin birinci cümlesinde ifadesini bulan mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkına ihlal teşkil etmiştir. İcra Mahkemesi kararına uymayan yerel makamlar, başvuranın hakkı olan parayı almasına engel olmuştur. AİHM, belediyenin yeterli bütçeye sahip olmamasının bu ihmali mazur gösteremeyeceği kanısındadır. Sonuç olarak, 1 Nolu Protokol’ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.” Gerekçesi ile hüküm kurulmuştur.

Avrupa İnsan hakları Mahkemesi Kararlarında “Kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, Savunmacı Hükümet tarafından başvurana, yerel mahkemece ödenmesine hükmedilmiş ve halen kendisine ödenmemiş olan alacağın, iç hukuk uyarınca uygulanan yasal faiz ile birlikte ödenmesi gerektiğine” denilmek suretiyle Türkiye aleyhinde ihlal tespit edilmiş ve tazminata hükmedilmiştir. Anayasanın 90. Maddesine göre; Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bu bağlamda kanun hükmünde olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Türkiye Cumhuriyeti uymak zorundadır.

Avrupa İnsan hakları Mahkemesi Kararlarında ihlal nedeni olarak yer alan Devlet mallarının haczedilemezliği nedeniyle vatandaşın Devletten olan alacaklarında Devlete olan itibar zedelenmektedir. Devlet borçların ödenmesi hususunda vatandaşlara örnek olacak şekilde güvenilirliğini zedelemekten en hızlı şekilde ödemede bulunmalıdır. Devletin mallarının haczedilemezliği gibi bir kuralın ardına adeta saklanarak vatandaşların alacaklarını ödemekte kendine zırh kuşanması ve dolayısıyla itibarının zedelenmesi söz konusu olmamalıdır. Söz konusu değişiklik teklifi ile Devlet mallarının haczedilemezliği uygulamasının sona erdirilmesi planlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5393 Sayılı Belediye Kanununun 15. Maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılarak vatandaşın Devletten olan alacaklarının tahsilinin kolaylaştırılması ve vatandaşların Devlete olan itibarının arttırılması hedeflenmiştir

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

BELEDİYE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5393 Sayılı Belediye Kanunun 15'inci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

